

Pokoj pokorných

Úvahy | 15.9.2010 @ 12.00

Křivda je jako vzteklé kousnutí. Je to jed bestie, co nezabíjí, ale mění oběť v další bestii, neboť uvnitř člověka vězí pomstychtivost proti všem a kdo křivdu zakouší, předává ji dál.

Skutečná křivda není hrubá či agresivní a není ji vidět. Nebývá rovněž vědomá. Křivda se rodí v podvědomí, kde vůle nevládne a i ti nejobezpečnější sebezpytci ji sotva dokáží zastavit v sítu vědomí, než se stane skutkem.

Skutečná křivda je opodstatněná, kryje ji rozumný motiv. Ten, kdo skutečně zle křivdí, má za to, že činí dobrou věc. Skutečná křivda tkví v banální větě, v nepatrném slůvku, a ta nejtvrďší je v nuanci intonace.

Nenechme se tedy zmást kvantitou. Pokud vystoupí proti člověku jeho nepřítel, stojí k němu čelem a je mu tím, čím je trám domu – drží ho v přímosti svým odporem. Ten pak nekřivdí, ale bojuje, a je-li boj dobrý, pak naplní i poraženého, takže vlastně není poražený a není vítěz, je jen pravda a bodrost boje.

Avšak je i zrada v boji. A křivda. A někdo bije pod pás. Někdo se mstí na dětech. A někdo tráví studny. A někdo pálí sýpky, čímž jsem zhnusen. Ale musí to být snad jen aby byl dobrý boj rozlišen od špatného. Bojem rozumím život a životem řeč. Řeč je totiž právě a pouze to, čím člověk promlouvá ke světu, tedy co do něj rozsévá. A seje-li křivdu, pak ji sklízí.

Kdo je zrádně zraněn, chce zradit též, neboť je těžké dodržovat pravidla zápasu, která protivník nedodržuje. Ve slušném rozhovoru člověk nejprve gestem naznačí, že chce promluvit. Jakmile však jde o věc eminentní závažnosti a jeden se neovládne, začne skákat do řeči, strhne se mela a každý se bude hrubě drát ke slovu.

Vím o křivdách a vím, že k nim nemohu nic dodat, neboť postarat se o spravedlnost znamená upřít právo Bohu. Neříkám, že spravedlnost objektivně neexistuje, ale právě proto, že existuje objektivně, nemá ji člověk co vyrábět, neboť člověk je světu součtem vztahů a patří v něm do určité struktury. Avšak pro nastolení spravedlnosti musí být soudce vznešený nad struktury a vztahy. Jakou spravedlnost dobude ve světě dělník, než spravedlnost dělníka? Spravedlnost člověka je světu subjektivní, ale spravedlnost Boží je mu objektivní, neboť Bůh je nad světem. Proto křivdí i ten, kdo křivdu oplácí. A vskutku nejde o mocnost toho „vynucení“ a nejde o kvantitu, neboť, jak jsem řekl, nejtvrďší křivda je v nuanci intonace slova. Přesto je nitro člověka nerado za toto zjištění, vždyť člověk spravedlnost miluje.

Křivda proto nemá zůstat bez odpovědi. A pokud není legitimní odpovědí další křivda, zbývá dobrota. V té člověk nalézá pravou opozici vůči křivdě, neboť křivdou se křivda potvrzuje, ale dobrotou vyvrací. V listu Římanům čteme:

Nechtějte sami odplácet, milovaní, ale nechte místo pro Boží soud, neboť je psáno: ‚Mně patří pomsta, já odplatí Ale také: ‚Jestliže má tvůj nepřítel hlad, nasyť ho, a má-li žízeň, dej mu pít; tím ho zahanbíš a přivedeš k lítosti.‘
Nedej se přemoci zlem, ale přemáhej zlo dobrem.
[Římanům 12,19–21]

A je to téměř nemožné. Žít a hovořit čestně před Bohem i ve světě, tříbit každou větu, aby nebylo žádné slovo křivdou, je jedním z nejtěžších zápasů v životě křesťana. Proto nám psal Jakub, že

... **jazyk neumí zkrotit nikdo z lidí.** Je to zlo, které si nedá pokoj, plně smrtonosného jedu.
[Jakub 3,8]

A tak je člověk v pokušení toho tristního omylu vlastnoruční spravedlnosti. Miluje sice spravedlnost a chce odplatu, ovšem základem jeho spravedlnosti je jeho způsob myšlení, což je domýšlivost.

V nejsvětějších okamžicích svého vědomí jsem šťastlivě zahlédl cestu pokory. A rozumím jí jako úplnému konci vlastního způsobu myšlení a jako smrti lidského já. Pokora je koncem sebelásky. Naopak, zná pouze lásku, pročez horlí pro spravedlnost z lásky, ale neumí křivdit, protože sama je nezranitelná. Je jako tuhý krunýř tiché moudré želvy. Jak úsměvná kontradikce je v tomto zákonu pokory skryta, že totální sebeodzbrojení znamená zisk totální síly. Svět nedokáže tento paradox pojmut a má proto pokoj pokorných za placebo. Já však věřím, že nad světem je Bůh, který v Ježíši Kristu

naplňuje svou vznešenou spravedlnost ve světě uvnitř těch, kdo se ve své víře pokořili v tichu modlitby a pokání, čímž setřásají břemeno křivd a hříchu ze svých zad. Právě proto Ježíš řekl:

Pojďte ke mně, všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout.
Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším.
Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží.
[Mat 11,27–30]

Pokora je tajemství přístupné každému, kdo touží po pokoji. Toto tajemství je dostupné v modlitbě a v pokání před Bohem. Proto ať se každý do modlitby pohrouží. Bůh pak zjeví svou spravedlnost, která zavoní světem vůní deště.

<https://selah.cz/uvahy/pokoj-pokornych/>